

РЕШЕНИЕ

№ 216

гр. Варна, 18.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на двадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Деница Добрева

при участието на секретаря Мая М. П.а
като разгледа докладваното от Деница Добрева Търговско дело № 20223100900668 по описа за 2022 година

за да се произнесе, съдът съобрази следното:

Производството е образувано по искова молба на А. Д. К., ЕГН *****, с която срещу ЗАД „Армеец“, със седалище гр. София е предявен иск с правно основание чл. 405, ал. 1 от КЗ за заплащане на застрахователно обезщетение в размер на 30 000 лева за имуществени вреди вследствие на застрахователно събитие, настъпило на 13.11.2020г. в гр. Варна, представляващо покрит от ответника риск по застраховка "Каско на МПС" по застрахователна полица № 0306X0547864, които вреди са измерими с разходите по отстраняване уврежданията на заден ляв мигач, задна броня, задна лява джантата, ходова задна част, осв. ляв и десен фар, предна броня, преден капак, решетки в предна броня, воден радиатор, климатичен интеркулер, основна броня, рогове, въздушни предни възглавници, предпазни колани предни на л.а. „Ауди“, модел „А6 Авант“, с рег.N ****.

В исковата молба ищецът твърди, че на 13.11.2020 г. в гр.Варна по бул.“Осми Приморски полк“ в посока центъра, поради мократа настилка, водачът на л.а. „Ауди“, модел „А6 Авант“, с рег. № **** губи управлението на автомобила и се блъска в крайпътно дърво. Твърди се движение на автомобила, собственост на ищеца, със съобразена пътна скорост към момента на удара. По повод на настъпилото ПТП е съставен протокол № 1721049 от 15.11.2022 г. служител на сектор „Пътна полиция“ при ОД на МВР – гр. Варна, в който като виновен за произшествието е посочен водача на автомобила Д.К.. На лицето е съставен акт серия АА № 381400/15.10.2021 г. за допуснатото нарушение на правилата на ЗДП. Актът е частично отменен с решение по НАХД № 5210/2022г. по описа на ВРС. По отношение на водача не е констатирана употреба на алкохол след проверка с техническо средство. Твърди се, че за увредения „Ауди“, модел „А6 Авант“, с рег.N **** е сключена застраховка „Каско“, по полица № N 0306X0547864. Ищецът предявил претенцията си за изплащане на обезщетение пред

ответното дружество. По случая била заведена щета с № 13020030106698. С уведомително писмо с изх. № 100-6673/18.12.2020 г. застрахователят отказал изплащане на обезщетение с аргумента, че съгласно т. 14.5 от ОУ към застраховка „Каско“ не дължи обезщетяване на тези увреждания на автомобила, които са настъпили вследствие на умишлени или с груба небрежност действия на застрахования, член на неговото семейство, негов служител, трето ползващо МПС лице, водача на МПС и др., чиито действия са предизвикали застрахователното събитие, като се позовава на движение с несъобразена скорост от водача на застрахования автомобил. Твърдят се увреждания на следните детайли на автомобила, получени вследствие на ПТП: заден ляв мигач, задна броня, задна лява джанта, ходова задна част, осв. ляв и десен фар, предна броня, преден капак, решетки в предна броня, воден радиатор, климатичен интеркулер, основна броня, рогове, въздушни възглавници предни, предпазни колани предни. Стойността на увредата ищецът оценява на сумата от 30000 лева, която сума претендира от застрахователя.

Ответникът ЗАД „Армеец“ АД оспорва предявения иск с доводи, че събитието, за което се претендира обезщетение, е проявление на изрично изключен риск по силата на т. 14.5. от общите условия, които ищецът е декларирал, че приема с подписване на процесната полица. Съгласно посочената т. 14.5. от ОУ не се покрива пълна загуба или частична щета на застрахованото МПС, причинени от или вследствие на умишлени или с груба небрежност действия на застрахования, член на неговото семейство, негов служител, трето ползващо МПС лице, водача на МПС. Ответникът претендира, че водачът на застрахованото МПС се е движил в тъмната част на денонощието със скорост по-висока от допустимата, евентуално със скорост, несъобразена със състоянието на пътя, като е имал възможност да предотврати произшествието, с което е проявил груба небрежност за настъпване на ПТП.

На самостоятелно основание претендира, че е налице изключен от покритието риск и съгл. т. 14.11 от ОУ на застрахователя поради грубо нарушение на техническите и технологичните правила за експлоатация на МПС и/или неспазване на предписанията на компетентните органи. Неспазването на визираното изискване е обосновано отново с несъобразяване поведението на водача с пътната обстановка и движение с недопустима скорост.

На следващо място се позовава на изключен риск съгл. т. 14.9 от ОУ, съгласно която разпоредба застрахователят не покрива рискове, причинени вследствие на употреба на алкохол и/или въздействието на алкохол или други упойващи вещества, както и при отказ на водача да даде проба за алкохол или ако напусне мястото на произшествието и по този начин осуети пробата за алкохол.

Поддържа се, че водачът е напуснал мястото на произшествието, без да изчака пристигане на контролните органи и по този начин се е отклонил от проверка за алкохолна употреба. Каквато и да била концентрация на алкохол, това би довело до изключване отговорността на застрахователя.

На следващо място, ответникът оспорва дължимостта на застрахователно обезщетение, поради неизпълнение от страна на застрахования на договорните му задължения, регламентирани в т. 50.2., 50.3. от ОУ (да пази и ползва застрахованото

имущество с грижа на добър стопанин и да го поддържа в добро техническо състояние) и т. 50.5. от ОУ (за стриктно спазване на правилата за движение) от ОУ. В тази връзка ответникът претендира, че неизпълнението на договорните задължения е значително по смисъла на чл. 408, ал. 1, т.3 от КЗ и като такова е основание за пълен отказ за изплащане на обезщетение на основание чл. 50.9. от ОУ, вр. чл. 395, ал. 1 и ал. 4 от КЗ. В условията на евентуалност, ответникът счита, че претендираното обезщетение е в завишен размер с оглед твърдяното неизпълнение на уредените в т. 50.2., 50.3. и т. 50.5. от ОУ към договора задължения на застрахования. В евентуалност застрахователят сочи, че действителната стойност на вредите на застрахования автомобил е по-ниска от претендираната. Отново в условия на евентуалност се позовава, че по отношение на застрахования автомобил е налице тотална щета, поради което при определяне на обезщетението следва да се приспадна запазените части.

В съдебно заседание страните, чрез процесуалните си представители, поддържат становищата си по спора. Ищецът е депозирал писмени бележки, в които е анализирал събраните по делото доказателства.

За да се произнесе, съдът съобрази от фактическа и правна страна следното:

Съгласно чл. 405, ал. 1 от КЗ при настъпване на застрахователното събитие застрахователят по договора за имуществена застраховка е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок.

Ищецът носи доказателствената тежест да докаже, че между него и ответника е сключен валиден договор за застраховка, че на посочената дата е настъпило описаното застрахователно събитие по посочения начин и механизъм, в следствие, на което са били нанесени претендираните щети, чийто размер е равен на заявления, включващ разходите за тяхното поправяне /материали и труд/.

Фактите по делото соча, че между собственика на л.а „Ауди“, модел „А6 Авант“, с рег. №***** и ответника е било налице валидно застрахователно правоотношение по договор за имуществено застраховане „Каско“ към 13.11.2020 г. В срока на действие на застраховката е настъпило на ПТП с участие на застрахования автомобил, като от протокола за ПТП № 1721049/15.11.2020г. и назначената по делото единична САТЕ, кредитирана като обективно дадена в тази част, се установява, че на 13.11.2020г. около 00:05 часа в гр.Варна, на бул.„Осми приморски полк“ до № 77 в посока центъра през тъмната част на денонощието водачът на л.а „Ауди“, модел „А6 Авант“, с рег.№ ***** - Д.К. при навлизане в десен завой в посока от бул.„Цар Освободител“ по бул.„Осми приморски полк“ и загубва управлението над автомобила, и след което се отклонява в ляво и се блъска в дърво.

Според двете назначени по делото експертизи причината за настъпване на произшествието е навлизане на застрахования автомобил в разделителния остров между двете платна, при което е последвало съприкосновение с дърво и елементи от предпазната ограда. Причините за загуба на управление са свързани с навлизането в завой със скорост по-висока от критичната за характеристиките на пътя и пътната обстановка- наличие на мокър асфалт. Според вещото лице по първоначалната експертиза е невъзможно да се определи еднозначно каква е била скоростта на движение на автомобила поради липса на обективни следи, които да се изследват. При

съпоставка с данни от краш тестове лице експертът приема, че при удара скоростта на движение на автомобила е била до 50 км/ч. Ударът е могъл да се предотврати при движение със съобразена с пътните и атмосферни условия скорост. Според заключението на тричленната експертиза минималната скорост, с която се е движел автомобилът е от порядък на 65-70 км. час. Заключението е базирано на извършени експертни огледи, измервания и фотофиксиране в зоната на ПТП-то, както и на съобразяване на ударните деформации.

Досежно скоростта на движение на застрахования автомобил съдът приема за по-обосновано заключението на тричленната експертиза, тъй като е базирано на максимално обстоен анализ на доказателствата за произшествието. При това изследване са съобразени конкретните деформационно –разрушителни повреди по застрахования автомобил, а не данните от краш тестовете, които по принцип съдържат по –общи критерии за възможните деформации. Според заключението по тричленната САТЕ доказателствените дефицити не надхвърлят рамките на вероятността, съответно е възможно да се даде заключение за приблизителната скорост.

При тези данни по е спорно дали произшествието представлява покрит от застрахователя риск, съответно налице и са основания за отказ от плащане при условията на чл. 408, ал.1, т. 3 от КЗ. С оглед естеството на правоизключващите възражения, съдът следва да се произнесе по тях в заявената поредност. Първо следва да е разгледа въпроса относно наличието на изключен риск, тъй като при основателност на това възражение, не би било налице въобще застрахователно покритие, а оттам и гаранционно правоотношение. Едва при отхвърляне на това възражение следва да се разгледа въпроса относно неизпълнението на предварително посочени в договора задължения на застрахования съгл. чл. 408, ал.1, т. 3 вр. чл. 395 КЗ/ Решение № 17/02.06.2020г. по т.д. № 656/2019г. на ВКС, I ТО/

Процесното МПС е застраховано по риска "П-Пълно Каско", поради което обект на покритие са пълна загуба или частична щета на застрахованото МПС, вкл. причинени от всички рискове по клаузите М, Ч и К от ОУ, приложени по делото. Съгласно клауза на т. 14. 5 от Общите условия, изключен риск представляват умишлени или с груба небрежност действия на застрахования, член на неговото семейство, негов служител, трето ползващо МПС, лице, водача на МПС, превозваните с МПС лица, чиито действия са предизвикали застрахователното събитие. По силата на т. 14.9 изключен е риска от управление на МПС след употреба и/или въздействие на алкохол и /или други упойващи вещества, както и употреба преди идването на контролните органи или при отказ от страна на водача за извършване на проба за алкохол, или ако същият напусне ПТП или осуети проба за алкохол. С разпоредбата на чл. 14.11 от ОУ се изключва риска при грубо нарушаване на техническите и технологични правила за експлоатация и ремонт на МПС, управление на технически неизправно МПС и/или неспазване предписанията на компетентните органи (движение по забранени и сигнализирани участъци, пътища, проходи, движение без вериги, движение с ремаркета, и др.).

Цитираните договорни клаузи са ясни, като възражения относно действителността им не са повдигнати, а и съдът не основания за съмнение относно действителността им. И трите разпоредби регламентират хипотезите, при

осъществяването на които следва да се отрече изобщо факта на настъпило застрахователно събитие, поради липса на покрит риск, като съществен елемент от правоотношението. Трайно установената съдебна практика приема, че страните по застрахователното правоотношение са свободни да уговорят както основанията за носене на отговорност от застрахователя, в случай на увреждане на застрахованото имущество, така и основанията за освобождаване от застрахователна отговорност./ например *Решение №224/20.07.2015г. по т.д.№ 4554/2013г. на ВКС, решение по т. дело № 656/2019 г. на Първо т. о., ТК на ВКС* /. От това следва, че когато в Общите условия страните са посочени ясно задълженията на застрахования, покритите рискове и изключенията от покритието, при наличието на обстоятелства, които водят до приложение на уговорените изключени рискове, застрахователят няма задължение за изплащане на обезщетение.

В чл.14,5 от приложимите към застрахователния договор Общи условия по застраховка за моторни превозни средства „Каско,, – раздел IV „Изключени рискове,, - страните по спора са договорили, че застраховката не покрива щети, причинени от застрахования, член на неговото семейство, негов служител или трето ползващо се лице, водач на МПС вследствие на умишлени действия или груба небрежност. В раздел 18 “ Дефиниции” т. 17 от Общите условия е дадена дефиниция какво се квалифицира като "груба небрежност" по тези общи условия, като изрично е посочено, че дадените примери са неизчерпателни, като става въпрос за действия или бездействия, в които вредата е следствие от самонадеяното поведение на водачите и/или неполагане на минимално дължимата грижа за предпазване на застрахованото МПС от вреди.

В гражданското право небрежността се свързва с неполагане на дължимата грижа според абстрактен модел на поведението на определена категория лица с оглед естеството на дейността и условията за извършването ѝ. Грубата небрежност се отличава от обикновената само по дължимата грижа, тоест не по форма, а по степен и се свързва с грижите, които не биха положили и най-небрежните при конкретни условия. Съдебната практика, приема, че не всяко нарушение на технологичните правила и правила за безопасност (основно на труда, тъй като практиката е формирана по искове за обезщетяване на вреди от трудова злополука), а само пренебрегване на основни правила за безопасност представлява груба небрежност (*решение по гр.д.№ 387/2010г. по гр.д. №4075/2013, по гр.д . №951/20111, по гр.д.№2798/2014, по гр.д. №4417/2015- всички на IV ГО на ВКС*).

Изхождайки от това разбиране, грубата небрежност следва да се определи като субективно отношение на водача, при което последният със съзнание за възможността от настъпване на вреди, не е положил онази минимална грижа за тяхното предотвратяване, която би положил и най- небрежния в подобна ситуация.

В практиката като проява на груба небрежност се е приемало поведение при което е налице несъобразяване на нормалната продължителност на управление МПС, осигуряваща възможност за концентрация и работоспособност, тъй като по този начин не е положена елементарна грижа за избягване на многократно завишен риск за живота и здравето на управляващия МПС(*решение по т. дело № 656/2019 г. на Първо т. о., ТК на ВКС*); управление на през м. януари, в 16.30 ч., при вече намалена дневна светлина в населено място, със скорост 152 км./ч., в нарушение на правилата на ЗДП, в резултат на

което е повредил два автомобила върху тротоар и напълно е увредил застрахования автомобил (*Определение № 244/12.04.2011 по т.д. № 882/2010 на ВКС, ТК, II т.о*); управление на МПС с около 80 км/ч в населено място, при което водачът е предприел маневра да заобиколи намиращия се пред него в лява пътна лента товарен автомобил, готвещ се да направи ляв завой на Т-образно кръстовище. При тази маневра е пресякъл двойната непрекъсната линия и е навлязъл в насрещното платно, където е настъпило съприкосновение със завиващия товарен автомобил, довело до щетите (*Определение № 36/22.01.2018г. по т.д. № 1497/2017 на ТК, II т.о*).

В светлината на разбирането за груба небрежност, установено в практиката съдът намира, че управлявайки автомобила през тъмната част на денонощието по мокър асфалт и със скорост от 65- 70 км/ч, при разрешена скорост от 50 км/ч, водачът на автомобила действително е проявил небрежност, доколкото е не е положил дължимата грижа да управлява със скорост, съобразена с пътните и атмосферни условия и по този начин да предотврати загубата на контрол над автомобила. Същевременно това поведение не може да окачестви като проява на груба небрежност, тоест като липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основните правила за безопасност при движението на моторни превозни средства. Загубата на контрол над автомобила е в резултат на преминаване през мокър асфалт със скорост над допустимата, но самото превишаване на скоростта и останалите фактори, при които е настъпил инцидента не съставляват основание за определяне поведението на водача като грубо небрежно, а само като обикновено небрежно.

С оглед на така изложеното, съдът намира, че възражението на застрахователя за изключен риск поради проявена груба небрежност от водача на застрахования автомобил е недоказано и неоснователно.

Възражението за изключен риск съгл. т. 14.11 от ОУ на застрахователя поради грубо нарушение на техническите и технологичните правила за експлоатация на МПС и/или неспазване на предписанията на компетентните органи, е твърде общо и практически ответникът не се е позовал на конкретни настъпили факти/ извън несъобразената скорост/, които да се подведат под тази хипотеза.

По възражението за изключен риск по чл. 14, т. 9 от ОУ, съгласно която разпоредба застрахователят не обезпечава риска от управление на МПС след употреба и/или въздействие на алкохол и /или други упойващи вещества, както и употреба преди идването на контролните органи или при отказ от страна на водача за извършване на проба за алкохол, или ако същият напусне ПТП или осуети проба за алкохол съдът намира следното:

В случая ищецът не оспорва, а и от мотивната част на наказателното постановление N 20-0819-004591, издадено от длъжностно лице при ОД на МВР, гр.Варна, сектор "Пътна полиция" (отменено в частта по т. 2 поради несъставомерност на действията на водача в тази част) се установява, че водачът на застрахования автомобил Д.К. е напуснал мястото на произшествието. В този смисъл са и показанията на разпитаните по делото свидетели при режим на призоваване-служители на МВР, които са посетил мястото на произшествието непосредствено след него. По делото не са ангажирани доказателства, които да сочат на невиновна

невъзможност за изпълнение на това задължение от страна на водача. Направеното от ищцата доказателствено искане в последното съдебно заседание за установяване на това обстоятелство се явява преклудирано и не попада под изключението на чл. 147, ал. 1 от ГПК. Копие от преписката по НП, приобщена като доказателство в първото по делото о.с.з., съдържа обясненията на водача Д.К. от 15.11.2020г., снети пред длъжностно лице. Според тези обяснения преди произшествието водачът и спътникът му са пътували към болница, а непосредствено след инцидента са тръгнали към аптека „Санита“, тъй като Кадиев вдигнал кръвно (л. 144). Следователно не може да се приеме, че извинителните причини за напускане на произшествието от страна на водача на застрахования автомобил са станали известни на ищеца едва във второто по делото заседание след разпита на свидетелите. По делото не се установява (както се позовава ищецът едва в писмените бележки) водачът да е получил травматични увреждания, които да са изисквали посещение при личния лекар на лицето. Още повече е общоизвестно, че личните лекари не практикуват през нощта.

С оглед на изложеното следва да се приеме, че водачът се е отклонил от проверка за алкохол, респективно са налице условията за изключен риск по чл. 14, т. 9 от ОУ. Тъй като изискването водачът да остане на място за установяване на последиците от произшествието, като и при необходимост да даде проба за алкохол, произтича от самия договор за имуществено застраховане, ирелевантно в случая се явява обстоятелството относно изпълнение на административното задължение на водача съгл.чл.123, ал.1, б. „б“ ЗДвП и чл.201 ППЗДвП да изчака изчака на компетентните органи на МВР.

Възражението за изключен риск се явява основателно, съответно по делото не следва да се разглеждат възраженията неизпълнение на задължения, които са съществени с оглед на интереса на застрахователя по см. на чл. 408, ал. 1 от КЗ.

Тъй като ответникът е установил основанията за изключване на отговорността му, предявеният иск подлежи на отхвърляне.

С оглед изхода от спора и на осн.чл. 78, ал. 3 от ГПК в полза на ответника се следват сторените по делото разноски. На осн.чл.78, ал.8 ГПК съдът определя юрисконсултско възнаграждение на ищеца в размер на 200 лева, в пределите по чл. 25, ал. 2 от Наредбата за заплащането на правната помощ, като съобразява цената на иска, броя на проведените съдебни заседания и процесуалната активност на представителя. При съобразяване и на останалите разходи по списъка на ищеца следва да се възложат разноски в общ размер на 2608 лева.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на А. Д. К., ЕГН *****, от гр.В., ул.“***** за осъждане на ЗАД“Армеец“, ЕИК 121076907 със седалище и адрес на управление гр.София, ул.“С. Караджа“ № 2 за сумата от 30 000 (тридесет хиляди) лева, претендирана като застрахователно обезщетение за имуществени вреди вследствие на застрахователно събитие, настъпило на 13.11.2020г. в гр.Варна, представляващо покрит от ответника

риск по застраховка "Каско на МПС" по застрахователна полица № 0306X0547864 , които вреди са измерими с разходите по отстраняване уврежданията на заден ляв мигач, задна броня, задна лява джанта, ходова задна част, осв. ляв и десен фар, предна броня, преден капак, решетки в предна броня, воден радиатор, климатичен интеркулер, основна броня, рогове, въздушни предни възглавници, предпазни колани предни на л.а. „Ауди“, модел „А6 Avant“, с рег. № ****, на осн. чл. 405, ал. 1 от КЗ.

ОСЪЖДА А. Д. К., ЕГН *****, от гр.В., ул.***** **ДА ЗАПЛАТИ** на ЗАД“Армеец“, ЕИК 121076907 със седалище и адрес на управление гр.София, ул.“С. Караджа“ № 2 сумата от **2608 лв.(две хиляди шестстотин и осем лева)**, представляваща сторени от ответника за разноски по делото, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването на страните пред Варненския апелативен съд.

Решението да се връчи на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____